

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 4

din 12 ianuarie 2022

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Publika TV”, urmare a petiției Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii

În data de 17 decembrie 2021, în adresa Consiliului Audiovizualului a ajuns petiția Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), prin care își exprimă îngrijorarea în legătură cu modalitatea de prezentare a cazului a două fete suspecte victime ale acțiunilor abuzive, inclusiv sexuale și neglijente din partea tatălui, în cadrul buletinului de știri de la postul de televiziune „Publika TV” din 14.12.2021, cu titlul: *„Caz ieșit din comun în capitală. Două fete și bunica lor, de negăsit. Tatăl lor și bunica nu știu cum să le împartă”*. Totodată, aceeași știre se regăsește și pe portalurile de știri „știri.md” și „ziarelive.ro”.

CNPAC susține că în știre au fost făcute publice datele cu caracter personal ale fetelor aflate în situație de vulnerabilitate, au fost oferite detalii specifice (imagini foto, nume, prenume, vârstă, alte caracteristici individuale, inclusiv date despre membrii și istoricul familiei și adresa de domiciliu a bunicii), date după care identitatea copiilor poate fi recunoscută.

Astfel, Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii afirmă că realizarea reportajului a fost făcută cu admiterea a grave încălcări ale dreptului copilului și imixtiune în viața privată, circumstanțe care expun fetele la multiple riscuri și care pot conduce la revictimizarea acestora, prin cauzarea de prejudicii emoționale grave, în contextul în care ele se pot autoidentifica sau pot fi identificate de colegi, cunoscuți.

În acest context, CNPAC menționează că postul de televiziune „Publika TV” a admis încălcări de la prevederile Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, și anume:

- Pct. 2.11 *„Jurnalistul pune titluri care corespund conținutului materialului jurnalistic și le evită pe cele care induc publicul în eroare”*, or, însuși titlul știrii *„Caz ieșit din comun în capitală. Două fete și bunica lor, de negăsit. Tatăl lor și bunica nu știu cum să le împartă”* nu este unul etic și transmite un mesaj de etichetare;

- Pct. 3.13 *„Jurnalistul nu dezvăluie identitatea victimelor accidentelor, calamităților, infracțiunilor, cu precădere ale agresiunilor sexuale”*, or, în știre se menționează că tatăl a săvârșit acțiuni cu caracter sexual față de acestea, fiind inculpat pe șapte capete de acuzare;

- Pct. 3.16 *„Jurnalistul tratează cu deosebită acuratețe informația colectată despre copii, asigurându-se că publicarea unei atare informații nu va avea consecințe negative (sentimente de frică, suferință etc.) asupra acestora”*, or, știrea poate provoca anume aceste consecințe în contextul în care fetele sunt identificabile;

- Pct. 3.17 *„Jurnalistul protejează identitatea copiilor implicați în evenimente cu conotație negativă (accidente, infracțiuni, dispute familiale, sinucideri, violență și abuz de orice fel etc.), inclusiv ca martori. Înregistrările audio/video și fotografiile trebuie modificate, pentru protejarea identității copiilor. Fac excepție situațiile în care identificarea copiilor este de interes public și cele în care jurnalistul acționează în interesul superior al copilului, cu sau fără acordul părinților sau al tutorilor”*, or, interesul superior al copilului în acest context nu este absolut justificat.

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii consideră că este de datoria jurnalistului să conștientizeze consecințele mediatizării unui astfel de caz și în acest context să se asigure de maniera în care îl reflectă.

În acest context, CNPAC solicită Consiliului Audiovizualului următoarele:

- Atenționarea, sancționarea, postului TV în vederea respectării principiilor deontologice jurnalistice în reflectarea cazurilor ce vizează copiii implicați în evenimente și situații cu conotație negativă sau care sunt victime ale unor evenimente de acest fel, a interesului superior al copilului, precum și a prevederilor *Legii cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013* și a *Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal*.
- *Retragerea știrii din arhiva site-ului/youtube, alte portaluri, pentru a fi limitată accesarea și redistribuirea acesteia.*

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat „General Media Pro Group” SRL, prin scrisoarea nr. 1365 din 24 decembrie 2021, să-și expună opinia referitor la cele invocate în petiția Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii.

La data de 30 decembrie 2021, prin scrisoarea f/nr. din 27 decembrie 2021, postul de televiziune „Publika TV” a comunicat următoarele: „...Prin difuzarea acestui material postul nostru de televiziune nu a urmărit decât scopul de a informa telespectatorii despre această situație ieșită din comun și astfel de a oferi suport autorităților în soluționarea cazului. În material am încercat să prezentăm opinia tuturor părților implicate și am operat cu informații verificate din diferite surse. Din păcate, din cauza volumului mare de muncă din redacție și a fluxului continuu de știri, în reportajul video dat pe post fotografiile și imaginile nu au fost modificate pentru protejarea identității minorilor implicați în astfel de evenimente cu conotație negativă.

Greșeala a fost sesizată după difuzarea știrii la TV. Regretăm această eroare și aducem la cunoștință că atât textul, cât și materialul video a fost retras din arhiva platformelor web (publika.md, youtube/publika.md), așa încât această știre nu mai poate fi accesată și nici redistribuită.

Respectăm opinia reprezentanților AO Centrului de Prevenire a Abuzului față de Copii în legătură cu mediatizarea acestui caz și vă asigurăm că în documentarea și prezentarea reportajelor care vizează minorii implicați în situații care au conotație negativă vom ține cont de prevederile Legii cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației și a Legii cu privire la datele personale. Or, în activitatea noastră, ne ghidăm întotdeauna după Codul deontologic al jurnalistului”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „Publika TV”, prin prisma celor invocate în petiția CNPAC.

Rezultatele monitorizării au atestat că la data de 14 decembrie 2021, postul de televiziune „Publika TV”, în cadrul buletinului informativ de la ora 17:00, a difuzat reportajul „*Nepoate și bunica, de negăsit*”. În cadrul subiectului se relatează despre faptul că „*două surori de 5 și 8 ani sunt de negăsit de mai bine de o lună. Fetele au ajuns sub tutela bunicii, la fel, dispărută, după ce acum trei ani au fost luate de la tatăl lor, care nu ar fi avut grijă de ele și mai este cercetat penal pentru 7 capete de acuzare, inclusiv pentru acțiuni cu caracter pervers. Fetele au rămas în grija tatălui în 2017, după ce mama lor a decedat. Până în 2019 ele au trăit cu bărbatul care și-ar fi neglijat obligațiile părintești*”.

În subiect a fost interviuata șefa interimară a Direcției Protecția Copilului Botanica, Nina Mihalache, care a declarat că la baza deciziei ca copilele să fie luate de la tatăl lor a stat sesizarea

Centrului Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane privind neglijarea obligațiilor din partea tatălui. Aceasta a mai declarat că la moment, fetele nu frecventează școala și ușa casei bunicii este închisă, iar organele competente se află în imposibilitate de a o contacta pe bunică la moment.

De asemenea, în material se relatează: *„Direcția privind protecția drepturilor copilului a decis ca fetele să fie luate de la tatăl său fără ca acesta să fie decăzut din drepturi părintești. Inițial, copilele au fost plasate într-o instituție rezidențială, apoi tutela a fost acordată bunicii din partea mamei. Tatăl copilelor a atacat decizia în instanța, iar acum o lună Curtea Supremă de Justiție i-a dat câștig de cauză. În scurt timp după hotărârea CSJ, bărbatul a sesizat poliția privind dispariția celor două surori”.*

Natalia Stati, ofițer de presă al Poliției Capitalei, a declarat: *„Polițiștii au mers acasă la bunica, unde se află copiii minori, unde locuiesc în prezent împreună cu ea, dar nu le-au găsit în acel moment la domiciliu. Procesul de întoarcere a minorilor tatălui biologic este de competența directă a reprezentanților Direcției pentru protecția copilului a sectorului Botanica”.*

Echipa de filmare a postului de televiziune „Publika TV” a mers în vizită la domiciliul bunicii, dar nu era nimeni acasă, *„însă în tocul ușii era o somație a executorului judecătoresc, prin care bunica trebuia, în 09 decembrie, să transmită fetele în tutela tatălui lor. Totodată, procurorii spun că au trimis în instanță dosarul cu cele 7 capete de acuzare pe numele bărbatului”.*

Evghenia Luca, procuror de caz: *„Art. 175 Acțiuni perverse; art. 201² este exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești; art. 217 alin. (2) Păstrarea substanțelor narcotice și art. 164¹ Răpirea minorului de către rudele apropiate. Ele au fost diferit, dar ulterior s-au conexas toate în instanța de judecată”.*

La finalul reportajului se menționează: *„În cadrul audierilor, care au avut loc acum câteva luni în urmă, bănuitul nu și-a recunoscut vina. Procurorii au spus că anterior au mai fost audiate fetele și bunica lor, dar au refuzat să ne ofere mai multe detalii pentru a nu prejudicia ancheta”.*

Prin urmare este de menționat că la difuzarea reportajului, imaginea fetelor implicate în acest conflict nu a fost protejată, în conformitate cu prevederile legislației audiovizuale.

Astfel, în material au fost publicate pozele minorelor, însoțite de numele, prenumele, adresa și vârsta acestora (Spânu Alexandra – 8 ani și Spânu Sofia – 5 ani).

Totodată, este de specificat că urmare a verificării platformelor web care aparțin postului de televiziune „Publika TV” (publika.md, youtube/ publika.md), reportajul desfășurat mai sus a fost retras. Așadar, această știre nu mai poate fi accesată și redistribuită.

În acest sens, sunt relevante următoarele prevederi din Codul serviciilor media audiovizuale:

- Art. 15 alin. (1): *„Furnizorii de servicii media au obligația să respecte principiul interesului superior al minorului”;*
- Art. 15 alin. (2): *„Minorul are dreptul la protecția imaginii și a vieții sale private”;*
- Art. 15 alin. (4): *„Dreptul minorului la respectarea vieții private și la propria imagine prevalează în fața necesității de informare, inclusiv în cazul minorului aflat în situații dificile”.*

Prezentă la ședință, reprezentanta „Publika TV”, Ana Butnariuc, a declarat că împreună cu colegii săi au constatat această eroare regretabilă în care echipa de montaj nu a reușit să blureze fețele minorelor, însă, la scurt timp, reportajul a fost retras de pe pagina web a postului de televiziune „Publika TV”. Ana Butnariuc a menționat că intenția realizării acestui reportaj a fost de a ajuta și de a găsi fetele date în căutare de către poliție.

În cadrul dezbatelor publice, membrul Consiliului Audiovizualului, Eugeniu Rîbca, a salutat faptul că furnizorul de servicii media a încercat să remedieze problema, însă a specificat că în subiect, în mod explicit, se relatează că minorele sunt suspecte victime ale acțiunilor abuzive, inclusiv sexuale, ceea ce este grav și, în astfel de situații, informația trebuie dezvăluită, dar nu într-atât încât să se dea adresa exactă de domiciliu și datele de identitate ale copilelor.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Publika TV” (PRO (5) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, R. MIHALEVSCHI și E. RÎBCA).

2. A admite petiția Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (PRO (5) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, R. MIHALEVSCHI și E. RÎBCA).

3. A sancționa cu avertizare publică „General Media Group Corp” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Publika TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (PRO (4) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO și R. MIHALEVSCHI; CONTRA (1) – E. RÎBCA).

4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „General Media Group Corp” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri.

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică postul de televiziune „Publika TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, potrivit căroră: „Dreptul minorului la respectarea vieții private și la propria imagine prevalează în fața necesității de informare, inclusiv în cazul minorului aflat în situații dificile”.

4.1. „General Media Group Corp ” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textelor sancțiunii.

5. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr.3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

6. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția Monitorizare TV.

7. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU